

ЮВІЛЕЇ

МИХАЙЛО САВРУК

(до 70-річчя від дня народження)

Михайло Петрович Саврук народився 14 травня 1942 р. у с. Тисовиця Старо-самбірського району Львівської області. У 1963 р. закінчив механіко-математичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. З 1963 р. працював у Фізико-механічному інституті ім. Г. В. Карпенка АН УРСР (ФМІ) інженером, молодшим науковим співробітником та навчався в аспірантурі. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1971–1974 рр. – старший викладач кафедри вищої математики Львівського політехнічного інституту. З 1974 р. працює у ФМІ старшим науковим співробітником, з 1983 р. – завідувачем лабораторії, а з 1996 р. – завідувачем відділу механіки композиційних матеріалів. У 1982 р. захистив докторську дисертацію, а в 1987 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Праці М. Саврука сприяли становленню механіки руйнування як самостійного предмета науки про міцність матеріалів і конструкцій. Значний його внесок у розробку загальних методів розв'язування двовимірних задач про напружено-деформований стан однорідних та кусково-однорідних тіл з тріщинами, отворами та включеннями. Для дослідження широкого класу таких задач він розробив метод сингулярних інтегральних рівнянь та розвинув обчислювальні алгоритми для їх розв'язування.

У першій його монографії “Розподіл напружень біля тріщин у пластинах та оболонках” (1976), написаній разом з В. В. Панасюком та О. П. Дацишин, запропоновано метод розв'язування плоских задач теорії пружності і термопружності, а також задач про згин тонких пластин і пологих оболонок з системами довільно розміщених прямолінійних тріщин. Метод базується на використанні

апарату одновимірних сингулярних інтегральних рівнянь по контурах розрізів-тріщин. Опублікування цієї книги стимулювало появу цілої низки досліджень у цьому напрямі.

У монографії “Двовимірні задачі пружності для тіл з тріщинами” (1981) М. Саврук узагальнив метод сингулярних інтегральних рівнянь на випадок криволінійних тріщин у двовимірних тілах довільної форми. При цьому основні крайові задачі зведено до сингулярних інтегральних рівнянь першого роду по замкнутих (контури отворів, зовнішня межа) і розімкнутих (розрізи) контурах.

Запропоновані методи розв’язування задач механіки знайшли застосування в інших галузях науки. Такими підходами розглянуто плоскі задачі дифракції електромагнетних хвиль на криволінійних розрізах-екранах, а також на тонких включеннях, які моделюють тріщини в твердих тілах. На цю тематику М. П. Саврук разом з В. В. Панасюком та З. Т. Назарчуком опублікували монографію “Метод сингулярних інтегральних рівнянь у двовимірних задачах дифракції” (1984).

У монографії М. П. Саврука “Числовий аналіз у плоских задачах теорії тріщин” (1989), написаній разом з П. М. Осівим та І. В. Прокопчуком, узагальнено метод сингулярних інтегральних рівнянь на задачі теорії тріщин для тіл складної геометрії, коли тріщини-розрізи виходять на межу тіла, сполучають між собою отвори чи отвори і зовнішню межу, є кусково-гладкими чи розгалуженими.

Особливо треба відзначити довідковий посібник “Коефіцієнти інтенсивності напружень у тілах з тріщинами” (1988), в якому М. Саврук синтезував численні результати, опубліковані з цієї тематики як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі. Цей посібник широко використовується для впровадження досягнень механіки руйнування в інженерну практику.

Останнім часом М. Саврук запропонував методи розв’язування задач механіки руйнування для кусково-однорідних тіл, для пластин з тріщинами, підкріпленими одно- та двовимірними накладками, для пружнопластичних тіл за складного напруженого стану (в межах моделі смуг пластичності), дослідив особливості напружень у вершинах кутового вирізу у в’язкопружному і нелінійному тілах та пірамідального вирізу в лінійному та білінійному матеріалах.

Професор М. П. Саврук автор близько 300 наукових праць, в тому числі 7 монографій та українсько-англійського науково-технічного словника. Його наукові результати часто використовують інші дослідники, про що свідчать численні посилання на його праці як у вітчизняній, так і зарубіжній літературі. Під його керівництвом захищено 2 докторські та 10 кандидатських дисертацій. Він – член Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS) та Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки, а також редколегії журналу “Фізико-хімічна механіка матеріалів”.

За свої наукові досягнення нагороджений Премією ім. Г. В. Карпенка Президії НАН України (1993) та Державною премією України в галузі науки і техніки (1995), отримав відзнаку НАН України “За наукові досягнення” (2012). Заслужений діяч науки і техніки України (2008).

Редколегія та редакція журналу щиро вітають Михайла Петровича Саврука з ювілеєм і бажають йому доброго здоров’я, невичерпної наснаги та творчого довголіття на благо України.